

Situacijska Soba

**** SPOR V JUŽNOKITAJSKEM MORJU ****

Časovnica pregleda: od 15. maja 2023 do 4. junija 2023.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Povzetek analize stanja:

- 15. maja je predsednik Filipinov Ferdinand Marcos Jr. podpisal sporazum, ki podaljšuje pogodbo o črpanju zemeljskega plina na plinskem polju Malampaya za 15 let in omogoča gradnjo novih vrtin za razširitev obstoječe proizvodnje. Plinsko polje Malampaya leži blizu province Palawan, ki ni v spornem delu Južnokitajskega morja, ki si ga lasti Ljudska republika Kitajska.
- 16. maja sta bili dve kitajski vojaški ladji, rušilec Dalian in fregata z vodenimi raketami Huangshan, napoteni na neznano območje zahodnega Pacifika zaradi vaj s pravim strelivom, katerih namen je bil izvajanje napada in obrambe. Vaje so se začele kmalu po tem, ko se je ena od dveh kitajskih letalonosilk vrnila s patrolje okoli Tajvana in zahodnega Pacifika.
- 17. maja je nekdanja britanska premierka Liz Truss med obiskom tajvanske prestolnice Tajpej izjavila, da Tajvanu grozi naraščajoča kitajska avtoritarnost in, da bi moral demokratični svet vzpostaviti ekonomsko različico Nata, ki bi ovirala širitev kitajskega vpliva. Pozvala je tudi k povečanemu obrambnemu sodelovanju med zahodnimi zavezniki in njihovimi azijskimi partnerji, da bi preprečili morebitne konflikte v Južnokitajskem morju.
- 18. maja je avstralska zunanja ministrica Penny Wong izjavila, da bo Avstralija filipinski obalni straži zagotovila nadzorne brezpilotne letalnike in drugo visokotehnološko opremo ter, da se zanima tudi za izvajanje skupnih patrolj v sporni regiji Južnokitajskega morja poleg ZDA in drugih zaveznikov, za zagotovitev svobode plovbe in preletov.
- Istega dne je poveljnik filipinske vojske nagovoril manjši kontingent mornariških častnikov na oddaljenem otoku v provinci Palawan blizu spornega otočja Spratly v Južnokitajskem morju in jim zagotovil, da bodo prejeli več vojakov in sredstev, saj se filipinska vojska osredotoča na preusmeritev iz notranje varnosti na obrambo ozemlja.
- 19. maja je tiskovna predstavnica vietnamskega zunanjega ministrstva Pham Thu Hang izjavila, da tako Kitajska kot Filipini kršita suverenost njene države in, da bo glede tega Vietnam sprejel ustrezne ukrepe v skladu z mednarodnim pomorskim pravom. Ta izjava je bila odgovor na številna srečanja kitajskih in vietnamskih plovil v vietnamski izključni ekonomski coni in filipinsko namestitvev navigacijskih boj v spornih vodah Južnokitajskega morja.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- 24. maja so mediji poročali, da so sile kitajske Ljudske osvobodilne armade (PLA) pred kratkim zaključile scenarij vojne igre, v katerem so izvedle napad s salvo 24 protiladijskih raket. s treh strani na najnovejšo letalonosilko ameriške mornarice USS Gerald R. Ford. , Kitajski znanstveniki so tudi zatrdili, da bi lahko kitajsko hiperzvočno orožje letalonosilko uničilo v resnični situaciji.
- 25. maja so oblasti v ZDA, Kanadi, Novi Zelandiji, Avstraliji in Združenem kraljestvu, državah, ki sestavljajo obveščevalno mrežo Five Eyes, podale izjavo, da je kibernetški akter Ljudske republike Kitajske, ki ga sponzorira država, znan tudi kot Volt Typhoon, vohunil za širokim naborom ključne ameriške infrastrukture, vključno s tisto v Guamu, pomembni ameriški vojaški postojanki na Pacifiku. To je ena največjih razkritih operacij kibernetškega vohunjenja proti kritični infrastrukturi ZDA.
- 30. maja je Pentagon objavil video posnetek incidenta med ameriškim nadzornim letalom RC-135 in kitajskim lovskim letalom nad Južnokitajskim morjem. Kitajski pilot naj ne letel neposredno pred nosom in znotraj 122 m od RC-135 ter prisilil ameriško letalo, da je letelo znotraj njegove turbulence. Ameriški uradniki so še povedali, da to ni edino nepotrebno nevarno srečanje ameriških in kitajskih letal, ki se je zgodilo v zadnjem času.
- 31. maja je malezijska pomorska agencija izjavila, da je zadržala barko, registrirano v mestu Fuzhou na Kitajskem, ki naj bi bila vpletena v nezakonite roparske operacije ladij HMS Repulse in HMS Prince of Wales, ki ju je leta 1941 potopila japonska mornarica. Izjava je bila podana potem, ko je malezijska pomorska agencija na krovu zadržane ladje našla 100 starih topniških granat.
- 1. junija so mediji poročali, da je Center za varnost plovbe v Južnokitajskem morju kitajskega Ministrstva za promet namestil tri navigacijske svetilnike v vodah blizu grebena Irving, grebena Whitsun in grebena Gaven blizu spornih otokov Spratly, najverjetneje kot odgovor na nedavno namestitev petih navigacijskih boj s strani Filipinov.
- Istega dne so obalne straže ZDA, Japonske in Filipinov začele pomorsko vajo, prvo takšnega tipa med tremi omenjenimi zavezniškimi državami, v vodah ob provinci Bataan na Filipinih v Južnokitajskem morju. Ta vaja je odgovor na nedavno povečanje delovanja kitajske vojaške diplomacije, ki vključuje redne vojne igre in skupne vojaške vaje z njenimi zavezniki.
- 2. junija se je v Singapurju začel najbolj prestižni varnostni vrh v Aziji, pod imenom Shangri-La Dialog. Srečanje, ki pogosto pritegne pomembne osebnosti, kot so visoki vojaški častniki, proizvajalci orožja, diplomati in varnostni analitiki z vsega sveta, bo najverjetneje zaznamovano z naraščajočim kitajsko-ameriškim tekmovanjem in diplomatskimi srečanji na visoki ravni med obema omenjenima svetovnima silama.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- 3. junija so kitajski vojaški uradniki kritizirali govor ameriškega obrambnega ministra Lloyda Austina na Shangri-La Dialogu, v katerem je dejal, da so ZDA zaskrbljene zaradi nepripravljenosti Kitajske, da bi se vključila v odprte komunikacijske linije med dvema konkurenčnima silama z namenom preprečevanja morebitnega konflikta.
- 3. junija je kitajski obrambni minister Li Shangfu, prav tako med govorom na srečanju Shangri-La Dialoga izjavil, da je Peking odprt za razpravo z ZDA in njenimi oboroženimi silami o njunem tekmovalnem odnosu, hkrati pa je posvaril ZDA pred zavezništvu, podobnimi Nahu, v širši azijsko-pacifiški regiji. Dejal je tudi, da je svet dovolj velik, da obe sili sobivata v miru in da bo kakršnakoli provokacija v zvezi s Tajvanom vodila v potencialni konflikt v sporni regiji Južnokitajskega morja.

Analizo pripravil: **Gregor Črnugelj**

*Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.*

Viri/Dodatno branje:

Agence France-Presse. (30. maj 2023). Chinese pilot performed 'aggressive maneuver' near US plane, military says. *The Guardian*. Dostopno prek <https://www.theguardian.com/us-news/2023/may/30/chinese-fighter-pilot-aggressive-maneuver-south-china-sea>

Asia security summit begins amid US-China tensions. (2. junij 2023). *Al Jazeera*. Dostopno prek https://www.aljazeera.com/news/2023/6/2/asia-security-summit-begins-amid-us-china-tensions?traffic_source=KeepReading

Birsel, R., Woo, R. and Zhang, A. (16. maj 2023). Chinese warships return to West Pacific for live-fire drills. *Reuters*. Dostopno prek <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/chinese-warships-return-west-pacific-live-fire-drills-2023-05-16/>

China blasts US after Washington says talks key to avoid 'crisis'. (3. junij 2023). *Al Jazeera*. Dostopno prek <https://www.aljazeera.com/news/2023/6/3/us-says-talks-with-china-key-to-a-prevent-crisis-or-conflict>

China-backed hackers spying on US critical infrastructure, says Five Eyes. (25. maj 2023). *The Guardian*. Dostopno prek <https://www.theguardian.com/us-news/2023/may/24/microsoft-china-hacker-critical-infrastructure-us-guam>

China says it seeks dialogue with US, but warns over Taiwan. (4. junij 2023). *DW*. Dostopno prek <https://www.dw.com/en/china-seeks-military-talks-with-us-amid-warnings/a-65817954>

Davidson, H. (17. maj 2023) Liz Truss in Taiwan calls for 'economic Nato' to challenge China. *The Guardian*. Dostopno prek <https://www.theguardian.com/world/2023/may/17/liz-truss-in-taiwan-calls-for-economic-nato-to-challenge-china>

Dela Cruz, E. and Kapoor, K. (15. maj 2023). Philippines' Marcos signs 15-year Malampaya gas contract renewal. *Reuters*. Dostopno prek <https://www.reuters.com/business/energy/philippines-marcos-signs-15-year-malampaya-gas-contract-renewal-2023-05-15/>

Gomez, J. (18. maj 2023). Australia to provide surveillance drones to Philippines amid South China Sea tensions. *AP News*. Dostopno prek <https://apnews.com/article/philippines-australia-patrol-south-china-sea-drone-1a7552186ff358a633c95919da2e763f>

Huang, J. (1. junij 2023). China, Philippines Territorial Claims Trigger Buoy Battle in South China Sea. *VOA News*. Dostopno prek <https://www.voanews.com/a/china-philippines-territorial-claims-trigger-buoy-battle-in-south-china-sea/7118629.html>

Lema, K. (18. maj 2023). Philippines' military chief visits remote islands near disputed Spratlys. *Reuters*. Dostopno prek <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/philippines-military-chief-visits-remote-islands-near-disputed-spratlys-2023-05-18/>

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Malaysia finds 100 old artillery shells on Chinese barge, says it likely plundered WWII shipwrecks. (31. maj 2023). AP News. Dostopno prek <https://apnews.com/article/malaysia-british-shipwrecks-china-ad4d4d0404fe4a18420d90fc5d26da1c>

Smith, N. (24. maj 2023). Chinese hypersonic missiles 'can destroy newest US aircraft carrier'. The Telegraph. Dostopno prek <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/05/24/chinese-hypersonic-missiles-uss-general-ford-war-game/>

Strangio, S. (19. maj 2023). Vietnam Criticizes China, Philippines For South China Sea Activities. The Diplomat. Dostopno prek <https://thediplomat.com/2023/05/vietnam-criticizes-china-philippines-for-south-china-sea-activities/>

US, Philippines, Japan set to hold first-ever joint naval drills. (1. junij 2023). Al Jazeera. Dostopno prek <https://www.aljazeera.com/news/2023/6/1/us-philippines-japan-set-to-hold-first-ever-joint-naval-drills>

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.